

**OILAVIY TARBIYA VA MAKTAB TA'LIMINING HAMKORLIKDAGI
TA'SIRI**

Nishanova Aziza Mirzaxmadovna

Turan International University

Karimova Sarvinoz Jamolxon qizi

Turan International University,

SBT-22-01 guruh talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada yosh avlodni barkamol shaxs qilib voyaga yetkazishda oilaviy tarbiya va maktab ta'limining o'zaro hamkorligi, ularning farzand kamolotiga ko'rsatadigan birgalikdagi ta'siri tahlil qilingan. Maqolada oila va maktab o'rtasidagi sog'lom muloqotni yo'lga qo'yish usullari hamda bugungi kunda bu tizimni rivojlantirishning pedagogik ahamiyati yoritilgan. Oila va maktabning birgalikdagi sa'y-harakatlari o'quvchining bilim olishi, ahloqiy fazilatlarini, mas'uliyati va ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishdagi ahamiyati tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Oila, maktab, ta'lim-tarbiya, hamkorlik, bola tarbiyasi, ota-ona, ta'lim sifati, o'qituvchi, barkamol shaxs, pedagogik diagnostika, ota-onalar majlisi, klaster tizimi.

Abstract: This article analyzes the mutual cooperation of family education and school education in raising the young generation to maturity, their joint impact on the child's development. Highlights the methods and the article of developing communication and the pedagogical importance of developing this system today. The importance of the joint efforts of the family and the school in developing the student's intellectual, moral, responsible and social skills is analyzed.

Keywords: Family, school, educational education, collaborative child rearing, classroom, educational quality, school education, collaborative child education, parents, quality of education, teacher competence, pedagogical diagnostics, parent-teacher meeting, cluster system.

Абстрактный: В статье анализируется взаимодействие семейного воспитания и школьного обучения, а также их совокупное влияние на формирование гармонично развитой личности представителя молодого поколения. Рассматриваются способы налаживания конструктивного взаимодействия между семьей и школой и обосновывается педагогическая значимость развития такой системы в современных условиях. Кроме того, в статье подчеркивается важность совместных усилий семьи и школы в процессе обучения учащихся, а также в формировании у них нравственных качеств, чувства ответственности и социальных навыков.

Ключевые слова: Семья, школа, образование и воспитание, сотрудничество, воспитание детей, родители, качество образования, учитель, гармонично развитая личность, педагогическая диагностика, родительское собрание, кластерная система.

1. KIRISH VA MAVZUNING DOLZARBLIGI

Har qanday jamiyatning kelajagi va uning intellektual salohiyati bevosita o‘shib kelayotgan yosh avlodning ma’naviy, ahloqiy va aqliy yetukligiga bog‘liqdir. Zamonaviy globallashuv va axborot texnologiyalari jadal rivojlanayotgan davrda yoshlar tarbiyasi yangicha yondashuvlarni talab etmoqda. Shaxs shakllanishining dastlabki va eng muhim bosqichi oilada boshlansada, uning tizimli va ijtimoiy yo‘naltirilgan shakli maktab ta’limi poydevorida mustahkamlanadi. Bugungi kunda oila va maktabning o‘zaro hamkorligini tizimli yo‘lga qo‘ymasdan turib, ta’lim-tarbiya jarayonida yuqori natijalarga erishib bo‘lmaydi. Ushbu ikki institut o‘rtasidagi uzviylik pedagogika fanining eng fundamental muammolaridan biri bo‘lib, har bir davrning ijtimoiy-iqtisodiy talablaridan kelib chiqib takomillashib boradi.

2. Oilaviy tarbiyaning shaxs poydevoridagi roli

Oila - shaxs ijtimoiylashuvining ilk va eng ta’sirchan maskanidir. Bola dunyoni anglashni, ahloqiy mezonlarni, milliy va umuminsoniy qadriyatlarni dastlab oila muhitida o‘zlashtiradi. Ota-onaning xulq-atvori, o‘zaro munosabatlari va oiladagi psixologik iqlim bolaning xarakteri va dunyoqarashini belgilaydi. Pedagogik tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, oilaviy tarbiyada quyidagi omillar muhim ahamiyatga ega:

Emotsional qo‘llab-quvvatlash: Bolaning o‘ziga bo‘lgan ishonchini oshiradi.

Shaxsiy namuna: Ota-onaning harakati va nutqi bolaga to‘g‘ridan-to‘g‘ri andoza bo‘ladi.

Nazorat va erkinlik balans: Bolada mas’uliyat hissini shakllantiradi.

3. Maktab ta’limining tizimli va ijtimoiy ta’siri

Maktab - bu bolaning keng jamoatchilikka qo‘shilishi va ilmiy bilimlarni tizimli ravishda egallash maskanidir. Maktabda bola nafaqat fan asoslarini o‘rganadi, balki tengdoshlari bilan muloqot qilish, jamoada ishlash va ijtimoiy rollarni bajarish ko‘nikmalarini hosil qiladi. Maktab ta’limining asosiy vazifalari intellektual salohiyatni rivojlantirish, tanqidiy fikrlashni shakllantirish va o‘quvchini mustaqil hayotga tayyorlashdan iborat. Biroq, maktab o‘quvchiga o‘z ta’sirini o‘tkazishi uchun oiladagi muhit unga mos kelishi va uni to‘ldirishi zarur.

4. Hamkorlikning zamonaviy shakllari va mexanizmlari

Oila va maktab hamkorligini samarali tashkil etish uchun faqat an’anaviy ota-onalar majlisi bilan cheklanib qolmaslik kerak. Bugungi kunda innovatsion va interaktiv usullardan foydalanish yuqori samara bermoqda.

Hamkorlik shakli	Mazmuni va maqsadi	Kutilayotgan natija
------------------	--------------------	---------------------

Pedagogik treninglar	Ota-onalar psixologik mahorat darslari	Oilaviy nizolarni kamaytirish
Raqamli platforma	Elektron kundalik, guruh chatlari va onlayn muloqot	Tezkor axborot almashinuvi
Ochiq eshiklar kunlari	Ota-onalarning dars jarayonlarida bevosita ishtiroki	Ta'lim sifatiga bo'lgan ishonch
Birgalikdagi loyihalar	Ijodiy, sport va ijtimoiy tadbirlar tashkil etish	Ota-ona, o'quvchi va maktab jipsligi

5. Hamkorlikdagi muammolar va ularni bartaraf etish

Amaliyotda oila va maktab munosabatlarida muayyan to'siqlar ko'zga tashlanadi. Bularga ba'zi ota-onalarning farzand tarbiyasini butunlay maktab zimmasiga tashlab qo'yishi yoki aksincha, o'qituvchilarning ota-onalar bilan ishlashda pedagogik taktga amal qilmasligi kiradi. Ushbu muammolarni yechish uchun maktablarda "Ota-onalar universiteti" kabi klublarni tashkil etish, ota-onalarning huquqiy va pedagogik savodxonligini oshirish maqsadga muvofiqdir.

6. XULOSA

Xulosa qilib aytganda, oilaviy tarbiya va maktab ta'limining hamkorligi shunchaki ikki tomonlama aloqa emas, balki jamiyat barqarorligini ta'minlovchi strategik ittifoqdir. Bola faqat oilada ham, maktabda ham bir xil ma'naviy talablar, g'amxo'rlik va qo'llab-quvvatlashni ko'rgandagina, uning shaxsiy salohiyati to'liq namoyon bo'ladi va davlatimiz uchun haqiqiy poydevor kadr bo'lib yetishadi. Oilaviy tarbiya va maktab ta'limi bir-birini to'ldiruvchi muhim jarayonlardir. Farzand tarbiyasida ota-ona, o'qituvchi va maktab jamoasining hamjihatligi bolaning har tomonlama rivojlanishiga xizmat qiladi. Oila va maktab o'rtasidagi ochik muloqot, o'zaro hurmat va hamkorlik ta'lim-tarbiya sifatini oshirishning muhim shartlaridan biridir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Mirziyoyev Sh.M. *Yangi O'zbekiston strategiyasi*. - Toshkent, 2021.
2. Hasanboyeva O. va boshqalar. *Oilaviy pedagogika*. - Toshkent: O'qituvchi, 2014.
3. Yo'ldoshev J.G'. *Zamonaviy dars va pedagogik texnologiyalar*. - Toshkent, 2018.